

"Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы" АҚ

Қалыпты анатомия кафедрасы

СӨЖ

Тақырыбы: Ірі қантамырларының жүре пайда болған патологиясы

Жоспар

I. Кіріспе

II. Негізгі бөлім

✓ Ірі қантамырлар

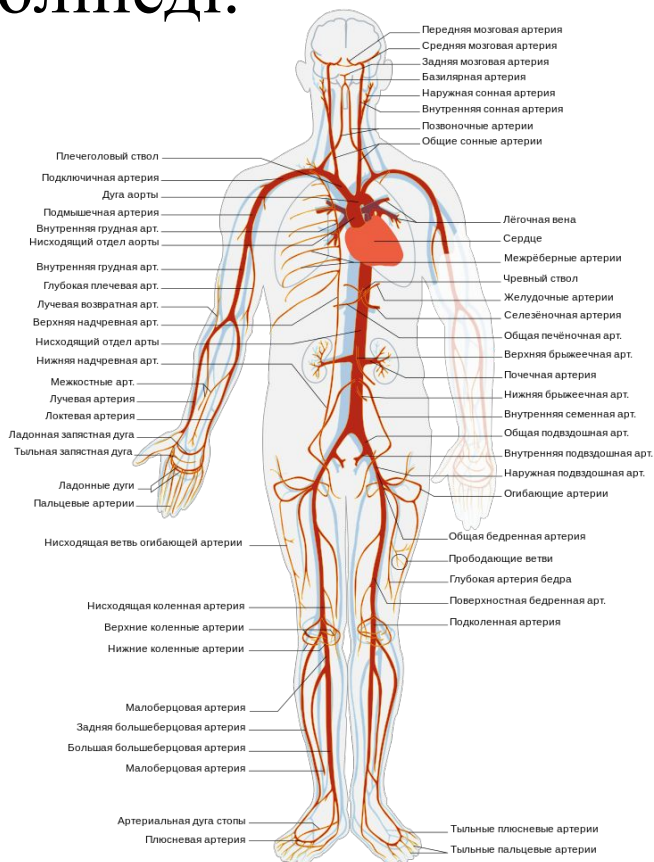
✓ Артерияның құрылысы

✓ Ірі қантамырларының жүре пайда болған
патологиялар

III. Қорытынды

IV. Пайдаланған әдебиеттер

Қантамырлар ағзаны түгелдей торлап жатады.
 Қантамырлар: артериялар (салатамырлар), веналар (көктамырлар)
 және капиллярлар (қылтамырлар) деп 3 топқа бөлінеді.

Строение сердца

Артерия қантамырлары

Артерия қантамырлары (гр. *arteria* - қантамыр) - қанды жүректен мүшелер мен ұлпаларға тарататын қантамырлар тобы. Жүректен шығатын екі ірі артерия қантамыры бар:

Оң жақ қарыншадан басталатын - *өкпе артериясының* ішінде вена қаны болады.

Сол жақ қарыншадан басталатын - қолқа (аорта) тамырының ішінде артерия қаны.

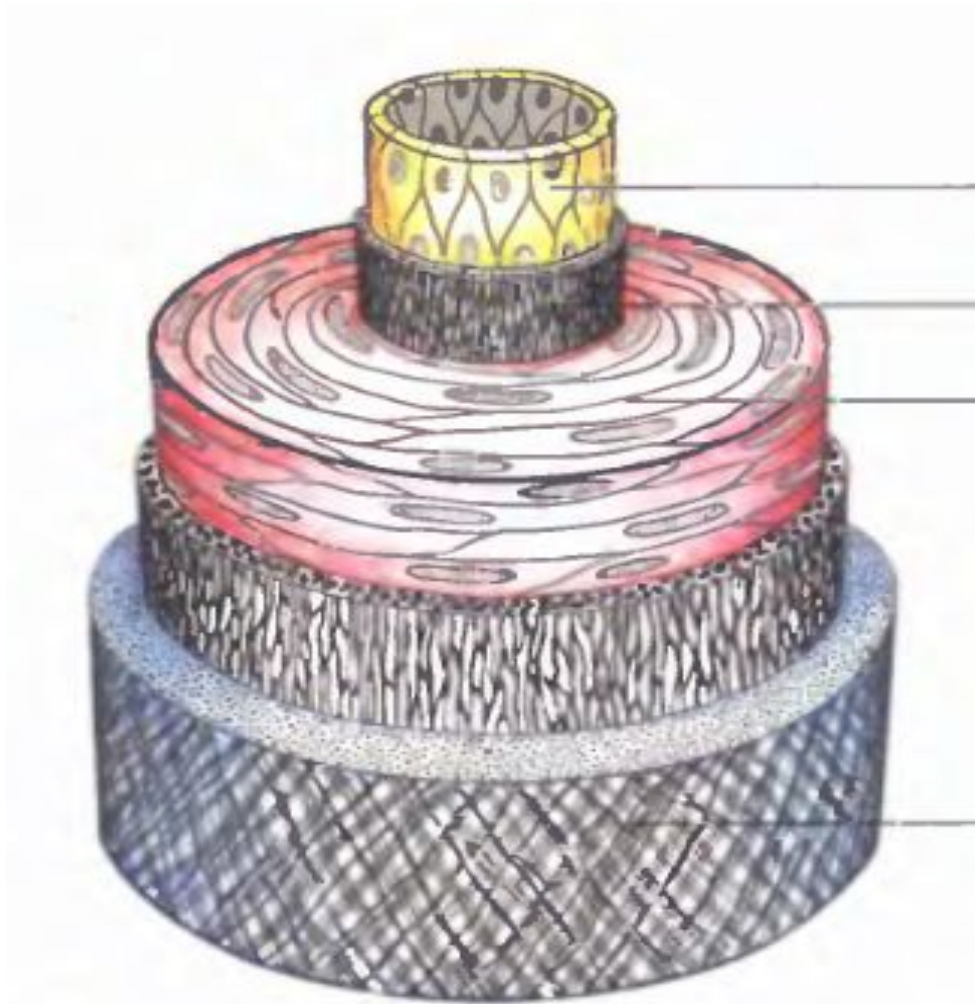
Артериялардың қабырғасы 3 кабаттан тұрады: *сыртқы қабаты* - дәнекер ұлпасынан, *ортаңғы қабаты* - бұлшықет ұлпасынан, *ішкі қабаты* - жалпақ эпителий жасушаларынан түзілген. Артерия қантамырларының қабырғасы қалың әрі серпімді. Олардың сыртқы қабаты беріктік, серпімділік қасиет беріп, қантамырлардың кеңейіп, тарылуына әсер етеді. *Ортаңғы қабаты* серпімді талшықтар мен бірыңғайсалалы бұлшықеттерден тұрады.

Бұлшықеттер жиырылып, босаңсу арқылы қантамырлар қуысының диаметрін реттейді. *Ішкі қабаты* қантамырлардың қабырғасына қосымша беріктік қасиет береді. Ірі артерия қантамырларымен ағатын қанның қысымы өте жоғары болады. Сондықтан қысымға төзіп, созылуына қабырғасының тығыз, мықты, серпімді болуының маңызы өте зор. Артерия қантамырлары бұлшықеттердің астында терең орналасады, сондықтан олар көрінбейді.

Ең ірі артерия қантамыры - *қолқа (аорта)* деп аталады.

Жүректен алыстаған сайын артерия қантамырлары тармақтанып, жіңішке қылтамырларға айналады.

Артерияның құрылысы

Эндотелий

Эластикалық қабат

Бұлшық еттік қабат

Адвентиция

Ірі қантамырларының жүре пайда болған патологиялар

- 1. Іш аортасының аневризмасы**
- 2. Аортаның және перифериялық артериялардың аурулары**
- 3. Жоғары қан қысымы және бүйрек аурулары**

Жоғары қан қысымы және бүйрек аурулары

Қан қысымы мен бүйрек аурулары арасындағы байланыс қандай?

Бүйректер бауыр артерияларынан қан ағызып, дененің негізгі тамырынан аортадан ағып тұрады. Бүйрек арқылы өтетін қан, шлактардан және бөгде заттардан тазартылады - бүйрек тамырлары жалпы қан ағуына оралады. Шлак сүзгіден өткізіліп, несепте шығарылады.

Бұл өте маңызды функциядан басқа, бүйректер де ренин деп аталатын арнайы гормонмен қан қысымын реттеуге қатысады. Бұл гормонның өндірісі бүйрек қанының ағынына байланысты. Және бұл байланыс кері, яғни ренин босату бүйрек қанының төмендеуімен артады.

Бүйрек артериясының (стеноз) немесе бүйрек веналарында қан түзілуінің (бүйректің тромбозы өте сирек кездеседі) таралу жағдайында бүйректегі қан ағымы бұзылады, демек, бүйрек функциясы бұзылады. Соның салдарынан жоғары қан қысымы дамуы мүмкін. Емдеу болмаса, бұл жағдайлар бүйрек жеткіліксіздігіне әкелуі мүмкін.

Емдеу

Өмір үлгісін өзгерту

Әрине, емдеудің маңызды кезеңі - өмір салтын өзгерту.

Осыған байланысты сіздің дәрігеріңіз төмендегілерді ұсынуы мүмкін:

- егер шылым шегетін болсаң, темекіні тастамаңыз
- салмақты, диетаны және жаттығу режимін оңтайландырады
- артериялық қысымды үнемі қадағалап отырады
- Қант диабетіне ұшыраған жағдайда қан диеталарымен және дәрі-дәрмектермен қан деңгейін басқарыңыз

Дәрі-дәрмекпен емдеу

Операциядан кейінгі және операциядан кейінгі кезеңде операцияның әсерін сақтау және жақсарту үшін дәрігер қанның тұтқырлығын азайтуға, холестеринді, глюкозаны қалыпқа келтіруге, қанның су-электролит тепе-теңдігін төмендетуге, қан қысымын төмендетуге бағытталған препаратты емдеуге тағайындай алады

Аортаның және перифериялық артериялардың аурулары

Aortic және peripheral arter disease дегеніміз не?

Біздің дененің негізгі артериясы, кіндік маңында ішкі және сыртқы мықын артериясына бөлінеді. Сыртқысы сан артериясына, ішкісі жамбас астауының артериясына жалғасады. Ішкі қабаттың деңгейінде сыртқы миокард артериялары феморальды артерияларға өтеді. Феморальды артериялардың жалғасуы поплиталь артериялары мен аяқтың төменгі артериялары болып табылады. Осы артериялардан шығатын көптеген кішкентай филиалдар қанға толы және бүкіл аяқты тамақтандырады.

Аурудың себептері:

- ✓ Шылым шегу
- ✓ Қант диабеті,
- ✓ Жоғары қан холестерині
- ✓ Жоғары қан қысымы
- ✓ Қандағы гомосистеиннің жоғары деңгейі,
- ✓ Ашық салмақ,
- ✓ Қанның тұтқырлығын арттыру
- ✓ Отбасында жүрек-қан тамырлары ауруларының болуы.

Қорытынды

Қорыта айтқанда, адамзат өмірге келген соң өмірін қалай болса солай өткізбеуі тиіс. Яғни адам саналы да жарқын өмір сүруі қажет. Ол үшін ең алдымен ата-бабамыз айтып кеткендей

Бірінші байлық – денсаулық

Екінші байлық – ақ жаулық

Үшінші байлық – он саулық - демекші, ең алдымен саналы да жарқын өмір сүру үшін денсаулық қажет.

Пайдаланған әдебиеттер

1. Адам анатомиясы (Атлас), 4-том. Астана: Фолиант, 2012
2. Гистология, эмбриология, цитология : учебник / Ю. И. Афанасьев, Н. А. Юрина, Е. Ф. Котовский и др.. - 6-е изд., перераб. и доп. - 2012.
3. Анатомический атлас. Автор(ы): Тревор Уэстон. ISBN: 5-7164-0002-7
4. <http://kazmedic.kz/archives/407>
5. <https://bakulev.ru/patients/articles/zabolevaniya-sosudov/>